

Put do stote obljetnice (7): Rad i svakodnevnne aktivnosti koje je Krist preuzeo

Skriveni Isusov život u Nazaretu otkriva da naš svakodnevni rad i svakodnevnne aktivnosti imaju duboku božansku vrijednost. Oni mogu biti put do bliskog sjedinjenja s Bogom i odgovaranja na njegov poziv na svetost, nastojeći nasljedovati cijeli život našeg Gospodina.

8.12.2025.

Svaka teologija rada trebala bi započeti jednostavnom, ali vrlo značajnom povijesnom činjenicom: Isus iz Nazareta, Riječ koja je postala tijelom, radio je. Kao što tema ljudskog rada nije uvijek bila prisutna u teološkom promišljanju kroz stoljeća, tako ni djelo Sina Božjega na zemlji, općenito govoreći, nije zauzimalo središnje mjesto u raznim duhovnostima koje se potiču u kršćanskom propovijedanju.

Isusova izravna i eksplicitna učenja tijekom njegova javnog života – kroz njegove prispodobе, govore, čuda, primjere – dobila su mnogo više pažnje nego godine njegova običnog života. Od tih tridesetak godina možemo pretpostaviti da je barem petnaest bilo posvećeno ručnom radu. U katehezi, umjetničkim

prikazima, teološkim djelima te patrističkim i duhovnim komentarima, tri godine njegova javnog života – koje kulminiraju pashalnim otajstvom njegove smrti i uskrsnuća – razumljivo su dobile veći naglasak nego ostatak njegova života.

Stoga je crkvena tradicija često mnoge godine u Nazaretu nazivala njegovim „skrivenim životom“ – skrivenim jer je proveden daleko od svjetla reflektora, uronjen u svakodnevni život, slično kao i mnogi drugi mladići u njegovu gradu i okolici. Evanđelje je jasno o tome: „I mnogi što su ga slušali preneraženi govorahu: »Odakle to ovome? Kakva li mu je mudrost dana? I kakva se to silna djela događaju po njegovim rukama? Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, i brat Jakovljevi, i Josipovi, i Judini, i Šimunovi? I nisu li mu sestre ovdje među nama?« I sablažnjavahu se zbog njega.“ (Mk 6,2-3).

Grčki izraz *tékton* koji se u Evandeljima koristi za opisivanje Isusovog djela, koji se naziva „obrotnikom“ ili „tesarevim sinom“ (usp. Mk 6,3; Mt 13,55), obuhvaćao je niz specifičnih ručnih vještina. Prevedeno u latinsku Vulgatu kao *faber*, evociralo je rad kovača ili stolara, zanat nekoga tko je vješt u oblikovanju željeza i drva. U stvarnosti, taj izraz ima šire značenje obrtnika koji radi s raznim materijalima, a uključuje i djelatnost kipara. Dolazi iz istog korijena kao i engleski izraz „technique“, tako središnji za suvremeni život.

U svom Dijalogu s Trifonom, sveti Justin Mučenik primjećuje da je „dok je bio među nama na zemlji, Isus izrađivao plugove i jarmove, simbole mira i pravde te potrebe za životom rada“ (LXXXVIII, 8). Nesumnjivo je da je to bio plaćeni rad, kako su zahtijevali životni uvjeti Josipa i Marije, i kakva je bila uobičajena

praksa onih koji su, bez bogatstva ili imovine, zarađivali kruh radom svojih ruku. To je Isus i činio: prvo kao mladić i šegrt u Josipovoj radionici, a kasnije kao odrasla osoba, pozvan je uzdržavati sebe i svoju obitelj.

Iako su to bile godine skrivenog života, to ne znači da je utjecaj njegova rada bio ograničen na njihov dom u Nazaretu. Razumno je pretpostaviti da je njegov rad kao obrtnika pridonio poboljšanju životnih uvjeta susjeda obitelji, popravljajući im alate ili izrađujući korisne predmete za njihove domove: namještaj, pribor i druge predmete za svakodnevnu upotrebu. Stoga su Isusovi sati provedeni u radionici imali duboku dimenziju služenja, koja će se kasnije, kada je započeo svoje javno djelovanje, očitovati na drugačiji način.

Nakon godina rada kao stolar, tijekom kratkog vremena koje je proveo putujući cestama Galileje i Judeje kao putujući rabin, Isus je poučavao, propovijedao i liječio, radeći kao učitelj i liječnik. „Obilazio je svu Galileju učeći u njihovim sinagogama i propovijedajući evanđelje kraljevstva te liječeći svaku bolest i svaku nemoć među ljudima“ (Mt 4,23). Značajno je da su ova tri glagola (poučavati, propovijedati i liječiti) riječi koje se najčešće koriste u Evanđeljima za označavanje njegove aktivnosti. Neki komentari preneseni tradicijom živo prikazuju Isusa kako radi kao liječnik. Djelo poučavanja i iscjeljivanja podrazumijeva, u Sinu Marijinom, uobičajene značajke ljudskog rada. Isus je vodio intenzivan život; osjećao je umor, trebao je san te osjećao žeđ i glad (usp. Mt 14,13-14; Mk 1,32-35; 3,20; 4,38; 6,31; Iv 4,6).

"Otkriće" koje treba objaviti svijetu

Budući da je Riječ koja je postala tijelom preuzela savršenu i potpunu ljudsku prirodu (usp. Lav Veliki, Pismo Flavijanu, DZ br. 293), ne bi trebalo biti iznenađenje da svaki kršćanski put, čiji je cilj poistovjećivanje s Kristom i reprodukcija njegova života u životima njegovih učenika, mora na nekoj razini susresti ljudsko iskustvo rada. Ne može biti drugačije. Rad je dio izvornog poziva svakog ljudskog bića, a savršena ljudskost Utjelovljene Riječi nužno uključuje i tu dimenziju.

Ali barem tijekom drugog tisućljeća kršćanske ere, prijedlog *sequela Christi* (nasljedovanja Krista) usredotočen na ovaj specifični aspekt njegova života – njegov rad – bio je relativno rijedak. Stoga je u nedavnoj povijesti Crkve od velikog interesa da

se sveti Josemaría 1928. godine osjećao pozvanim od Boga da pokrene Djelo čiji bi članovi uzimali primjer iz Isusova radnog života, naglašavajući posebno važnost oponašanja aktivnosti koju je on obavljao tijekom svog običnog života.

„Od 1928. jasno razumijem da Bog želi da cijeli život našeg Gospodina bude primjer kršćanima. To sam vidio s posebnim osvrtom na njegov skriveni život, godine koje je proveo radeći rame uz rame s običnim ljudima. Naš Gospodin želi da mnogi ljudi potvrde svoj poziv tijekom godina tihog, nespektakularnog života... Sanjam – i san se ostvario – o mnoštvu Božje djece, koja se posvećuju kao obični građani, dijeleći ambicije i nastojanja svojih kolega i prijatelja. Želim im vikati o ovoj božanskoj istini: ako ste tamo usred običnog života, to ne znači da vas je Krist zaboravio ili da vas nije pozvao. Pozvao vas je da ostanete

među aktivnostima i brigama svijeta. Želi da znate da vaš ljudski poziv, vaša profesija, vaši talenti nisu izostavljeni iz njegovih božanskih planova. Posvetio ih je i učinio ih najprihvatljivijim prinosom svom Ocu“ (Susret s Kristom, br. 20).

Dvije posljedice povezane s ovom intuicijom često će se naglašavati u propovijedima svetog Josemarije.

Prvo, običan život (upravo zato što ga je Krist preuzeo) ne samo da postaje posvetiv, već može posvetiti one koji su u njemu angažirani. To je mjesto susreta s Bogom, molitve i služenja drugim muškarcima i ženama, prakticiranja vrlina; ukratko, mjesto svetosti. To nije sporedni ili beznačajni uvjet života, svojstven onima koji nisu primili „poseban“ poziv. Običan život, inzistira osnivač Opusa Dei, mjesto je gdje svatko može čuti Božji poziv na svetost, budući da je to bio život koji je Sin

Božji živio na zemlji. Budući da je sve ljudsko, osim grijeha, preuzela Riječ koja je postala tijelom, sve zemaljske stvarnosti, oplemenjene ljudskim radom, mogu nas suobličiti Kristu.

Drugo, velika raznolikost okolnosti u kojima se odvija običan život i svakodnevni rad daju ovom pozivu uistinu univerzalnu dimenziju: čine ga dostupnim velikoj većini muškaraca i žena svih vremena.

U ranim spisima svetog Josemarije sve to poprima ton „otkrića“ koje on željno želi podijeliti: novo svjetlo koje proizlazi iz njegova duhovnog iskustva 2. listopada 1928. (usp. Pismo 3, br. 92; Pismo 16, br. 3). Ono što je Evanđelje, čini se, ostavilo nijemim, neočekivano ponovno pronalazi svoj glas: tišina Isusova običnog života postaje jednako rječita kao i njegovo javno proglašavanje Kraljevstva.

„Cijeli život našeg Gospodina ispunjava me ljubavlju prema njemu, ali imam posebnu slabost za njegovih trideset skrivenih godina provedenih u Betlehemu, Egiptu i Nazaretu. To razdoblje, tako dugo u usporedbi s njegovim javnim životom, a koje Evanđelja jedva spominju, moglo bi se činiti lišenim ikakvog posebnog značenja osobi koja ga površno promatra. Pa ipak, uvijek sam tvrdio da ova šutnja o ranom životu našeg Gospodina rječito govori sama za sebe i sadrži divnu pouku za nas kršćane. Bile su to godine intenzivnog rada i molitve, godine tijekom kojih je Isus vodio običan život, život poput našeg, mogli bismo reći, koji je bio i božanski i ljudski u isto vrijeme. U svojoj jednostavnoj radionici, nezapaženo, sve je radio do savršenstva, baš kao što će kasnije činiti pred mnoštvom“ (Prijatelji Božji, br. 56).

Prisutnost rada u srcu misije Opusa Dei u Crkvi tako odgovara duboko kristološkoj stvarnosti. U konačnici, sjedinjenje s Kristom postignuto kroz rad omogućuje mu da postane os oko koje se vrte i vrline koje vode do svetosti i apostolsko i evangelizacijsko djelovanje koje usmjerava sve ljudske aktivnosti prema Bogu (usp. Pismo 31, br. 10).

Za svetog Josemariju, posvećujući rad i poistovjećivanje s Kristom dvije su međusobno komplementarne stvarnosti, dijelovi iste poruke za koju zna da je pozvan širiti (usp. Pismo 14, br. 12). Ovdje se možemo poslužiti slikom svetog Augustina o velikoj raznolikosti cvijeća koje doprinosi ljepoti jednog vrta Crkve (usp. Rasprava CCCIV, 3,2). Dok su drugi putevi do svetosti isticali različite dimenzije nasljedovanja Krista kroz povijest, poziv na Opus Dei se vidi kao poziv na nasljedovanje njegove savršene

čovječnosti - posebno njegovog radnog života - kroz koji se dolazi do prepoznavanja i obožavanja njegova božanstva.

„Oni koji žele živjeti svoju vjeru cjelovito i širiti apostolat u skladu s duhom Opusa Dei, moraju posvetiti sebe svojim radom, posvetiti svoj rad i posvetiti druge svojim radom. Radeći uz svoje bližnje i bližnje, od kojih se ni na koji način ne razlikuju, nastoje se poistovjetiti s Kristom, oponašajući njegovih trideset godina rada u radionici u Nazaretu“ (Razgovori, br. 70).

Najdublji razlog zašto kršćani vole svijet, ljudski rad i aktivnosti jest taj što ih je sam Bog volio i namijenio svom Sinu. Oni su oduvijek bili prisutni u božanskom planu za svijet i povijest (usp. Susret s Kristom, br. 112).

**Ponovni susret s ranim
kršćanstvom**

Nakon detaljnijeg ispitivanja poruke koju je sveti Josemaría znao da je pozvan širiti, shvaćamo da je ovo „ponovno otkriće“ drugačije od svega što se dogodilo u drugim sličnim trenucima u povijesti Crkve. Kroz ova dva tisućljeća, aspekt kršćanskog života koji je donekle bio zaboravljen često je iznošen na vidjelo.

Primjerice, sveti Franjo Asiški podsjećao je kršćane na važnost evanđeoskog siromaštva i nenavezanosti, u vrijeme kada su se mnogi članovi Crkve činili da su to zaboravili. Sveti Karlo Boromejski poticao je svećenike na život potpunog predanja svojoj službi, nakon razdoblja obilježenog moralnom labavošću renesanse. A sveta Terezija iz Kalkute, u doba kojim je dominirao individualizam, pokazala je svim kršćanima da milosrđe i briga za bližnjega ne poznaju granice religije, jezika ili rase, budući da Kristova nježnost obuhvaća i nevjernike, ne tražeći

ništa zauzvrat. Ključne značajke kršćanskog života koje su nekoć svi razumjeli i živjeli, obnovljene su zahvaljujući snažnom propovijedanju i primjeru ovih svetaca.

U slučaju svetog Josemarije, poziv na traženje sjedinjenja s Bogom kroz običan život i svakodnevni rad – upravo zato što je to bio život koji je živjela Utjelovljena Riječ – slijedi drugačiju putanju. Ono što je on počeo poticati 1930-ih nije bio toliko oporavak specifičnog aspekta kršćanskog života, već istinska promjena perspektive koja je utjecala na način na koji je shvaćan i objašnjavan.

Učio je ljude da se poziv na svetost i puno sjedinjenje s Bogom može primiti i ostvariti ostajući u svijetu, slijedeći Isusa u svom običnom životu i radu. Ovaj prijedlog nije bio stvar „spašavanja“ privremeno

zaboravljene dimenzije, već „ponovnog povezivanja“ sa životom ranog kršćanstva. U tim ranim godinama Crkve, oni koji su naviještali Evanđelje i svjedočili o njemu svetošću svog običnog života bili su, uglavnom, obični kršćani koji su živjeli među svojim sugrađanima: laici, muškarci i žene bez specifičnih dužnosti ili službi u crkvenoj zajednici. Svi su oni nastojali reproducirati Isusov život u vlastitom životu: u svojoj obitelji, na poslu, u vršenju svog građanstva, kako na selu tako i u gradu, u različitim okolnostima koje su oblikovale život krštenih vjernika prvih stoljeća kršćanske ere (usp. 1 Pt 2,11-17).

U spisima svetog Josemarije vidimo kako reference na živote prvih kršćana usko prate njegova početna objašnjenja karakteristika koje bi novi temelj trebao imati (usp. Put, br. 925, 971; Pismo 6, br. 36). A kasnije,

1967., u intervjuu za časopis Time, izrazio je to na sljedeći način:

„Ako želite usporedbu, najlakši način da shvatite Opus Dei jest da razmotrite život ranih kršćana. Ozbiljno su živjeli svoj kršćanski poziv, žarko tražeći svetost na koju su bili pozvani svojim krštenjem. Izvana nisu činili ništa što bi ih razlikovalo od svojih sugrađana. Članovi Opusa Dei su obični ljudi. Rade kao i svi ostali i žive usred svijeta. Žive kao i svaki drugi kršćanski građanin koji želi u potpunosti odgovoriti na zahtjeve svoje vjere“ (Razgovori, br. 24).

Nova perspektiva koju propovijeda osnivač Opusa Dei – koju on sam opisuje kao staru poput Evanđelja i novu poput Evanđelja (usp. Pismo 24, br. 1) – brzo se otkriva kao bogata implikacijama za duhovni život vjernika u Kristu. Svakodnevni rad i običan život, upravo zato što ih je

preuzela Utjelovljena Riječ, posjeduju božansku vrijednost, a da pritom ne prestaju biti potpuno ljudski. Što je netko više u svijetu, to više može biti u Bogu. Da bi bio božanski, prvo se treba naučiti biti duboko čovjek. Otuda poziv da se otkrije božanski element skriven u najobičnijim okolnostima svakodnevnog života.

I drugi suvremeni autori njegova vremena (ili oni koji su došli ubrzo nakon njega) razmišljali su o ponovnom pronalasku teologije zemaljskih stvarnosti i o odgovornosti laika u poslanju Crkve. Neki od njih ponovno su naglasili svetost stvorenog svijeta i božansku vrijednost materijalnih stvarnosti. Ali pastoralna briga svetog Josemarije i njegova duboka ljubav prema Isusovom skrivenom životu omogućili su mu da vidi specifičan put duhovnog života, kršćanski način života koji je trebalo propovijedati i provoditi u praksi, „program“ za

poistovjećivanje s Kristom. Njegova polazna točka nije bila obrana teološkog stava, već ispunjenje poslanja i sigurno uspostavljanje temelja, kako bi to poslanje trajalo kroz vrijeme.

„Činjenica da je Isus odrastao i živio baš poput nas pokazuje nam da ljudsko postojanje i sva obična aktivnost čovječanstva imaju božansko značenje. Bez obzira koliko smo o svemu tome razmišljali, uvijek bismo trebali biti ispunjeni čuđenjem kada pomislimo na trideset godina tame koje su činile veći dio Isusova života. Živio je u tami, ali za nas je to razdoblje puno svjetla. Ono obasjava naše dane i ispunjava ih smislom, jer smo obični kršćani koji vode običan život, baš kao i milijuni drugih ljudi diljem svijeta“ (Susret s Kristom, br. 14).

Ono što su drugi autori identificirali kao aspekte kršćanske teologije koje

je trebalo ponovno otkriti ili prevrednovati, za svetog Josemariju je bio pravi program kršćanskog života, utjelovljen u muškarcima i ženama koji su slijedili njegova učenja. I tako je ponudio jasne smjernice za put Crkve u suvremenom svijetu, dijelom anticipirajući neke od zaključaka Drugog vatikanskog koncila. Osnivač Opusa Dei uvjeren je da je otajstvo Utjelovljenja definitivno uzdiglo dostojanstvo ljudskog rada i zemaljskih stvarnosti, omogućujući bezbrojnim ljudima da otkriju Boga tamo gdje ga prije nisu tražili.

„Mi smo obični kršćani. Radimo u najrazličitijim profesijama. Sve naše aktivnosti odvijaju se usred svakodnevice. Sve slijedi uobičajeni ritam u našim životima. Dani se čine istima, čak i monotonima. Ali ne zaboravite da naše stanje, koje je naizgled tako uobičajeno, ima božansku vrijednost. Boga zanima

sve što radimo, jer se Krist želi utjeloviti u našim svakodnevnim aktivnostima, oživjeti iznutra čak i naše najbeznačajnije postupke... Krista zanima rad koji obavljamo - bilo jednom ili tisuće puta - u uredu, u tvornici, u trgovini, u učionici, na poljima, u obavljanju bilo kojeg fizičkog ili intelektualnog zanimanja“ (Susret s Kristom, br. 174).

Grčki crkveni oci koristili su koncept „pobožanstvenjenja“ kako bi izrazili sudjelovanje vjernika, kroz milost, u samom Božjem životu. Taj se koncept nalazi i u spisima svetog Josemarije, gdje više nije ograničen na dušu, već se proteže i na kršćanska djela i cijeli život. Ono što pneumatološka perspektiva grčkih otaca naglašava u području života milosti i djelovanja Duha, kristocentrična vizija svetog Josemarije proteže na ljudski rad i sve što iz njega proizlazi i postiže se kroz njega: „Ne treba zaboraviti da

plemenit i pošten rad dostojan
čovjeka može – i mora – biti uzdignut
u vrhunaravni red, i tako postati
jedno božansko
zanimanje.“ (Kovačnica, br. 687).

Poriv koji je pokretao osnivača
Opusa Dei nije bila samo legitimna
želja da se u povijesti Crkve i
teološkom promišljanju ponovno
procijene bitni elementi kršćanske
poruke koji su bili u opasnosti da
budu zanemareni, niti samo žar da
se ponovno potvrde duboke
implikacije otajstva Utjelovljenja
kako bi one ponovno mogle osvijetliti
živote kršćana. Shvatio je da je
nositelj poslanja: poslušati poticaje
Duha Svetoga kako bi osvijetlio
živote bezbrojnih muškaraca i žena,
objavljujući im da su „božanski
putovi svijeta otvoreni“ (usp. Susret s
Kristom, br. 21; Prijatelji Božji, br.
314). To je poslanje Opusa Dei, koje je
u duši njegova osnivača zapalilo
plamen neprestane molitve.

„Gospodine, daj nam svoju milost.
Otvori vrata radionice u Nazaretu
kako bismo naučili promatrati te,
zajedno s tvojom svetom Majkom
Marijom i svetim patrijarhom svetim
Josipom, kojega toliko volim i štujem,
vas troje posvećeni životu
posvećenom radu. Tada će se,
Gospodine, naša siromašna srca
rasplamsati; tražit ćemo te i naći te u
našem svakodnevnom radu, koji želiš
da pretvorimo u djelo Božje, rad
Ljubavi“ (Priatelji Božji, br. 72).

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/put-do-stote-obljete-nice-7-
rad-i-svakodne-vne-aktivnosti-koje-je-
krist-preuzeo/](https://opusdei.org/hr-hr/article/put-do-stote-obljete-nice-7-rad-i-svakodne-vne-aktivnosti-koje-je-krist-preuzeo/) (5.03.2026.)